

Gilze en Rijen

Samen, duurzaam, ambitieus

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Voor Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen

Inhoud

<i>Beste lezer,</i>		4
<i>Molenschot</i>		6
<i>Hulten</i>		8
<i>Gilze</i>		10
<i>Rijen</i>		13
<i>1 Waarden en tradities</i>	1.1 Ontmoeting	16
	1.2 Kunst en cultuur	
	1.3 Cultureel erfgoed	
	1.4 Burgerschap	17
	1.5 Integratie	
<i>2 Veiligheid in de buurt</i>	2.1 Samen met bewoners	20
	2.2 Veilig in het verkeer	21
	2.3 Drugs aanpakken	
	2.4 Radicalisering tegengaan	23
<i>3 Sterke samenleving</i>	3.1 Samenlevingsgericht werken	24
	3.2 Doe mee	25
	3.3 Verenigingen en vrijwilligers	25
	3.4 Bewegen voor leefbaarheid en welzijn	26
	3.5 Voldoende en betaalbare woningen	28

<i>4 Familie en gezin</i>	4.1 Samen met maatschappelijke organisaties	30
	4.2 Kindvriendelijke buurt	
	4.3 Onderwijs	31
	4.4 Lokale toegang zorg	32
	4.5 Kindgericht armoedebelid	33
<i>5 Zorg en welzijn</i>	5.1 Preventie	36
	5.2 Persoonlijke kracht	
	5.3 Mantelzorg	37
	5.4 Samenwerken met professionals	38
	5.5 Financiën	
	5.6 Advies en ondersteuning	39
	5.7 Regeldruk in de zorg	
<i>6 Duurzame economie</i>	6.1 Ondernemerschap	41
	6.2 Werkgelegenheid	42
	6.3 In en om de dorpen	43
	6.4 Ruimte geven	44
	6.5 Regionale economische samenwerking	47
	6.6 Vakonderwijs	48
	6.7 Infrastructuur	
	6.8 Gemeentefinanciën	50
<i>7 Energietransitie</i>	7.1 Ambitie	53
	7.2 Gebouwde omgeving	
	7.3 Energieopwekking	54
	7.4 Samen met lokale partners	55
	7.5 Financiën	

Beste lezer,

Voor u liggen de plannen van CDA Gilze en Rijen voor de komende raadsperiode. De titel van dit verkiezingsprogramma is meteen de kortste samenvatting die ik u ervan kan geven: samen, duurzaam en ambitieus.

Duurzaam

Laat ons beginnen met duurzaam. U denkt dan misschien aan zonnepanelen, elektrisch rijden en energieneutraal bouwen. Een logische associatie, zonder dit soort technische innovaties gaan we de klimaatdoelstellingen immers nooit halen. Zo belangrijk zijn ze, dat dit programma er een volledig hoofdstuk aan wijdt: de energietransitie.

Maar duurzaamheid is toch echt wel meer dan alleen energietransitie. Duurzaamheid is een manier van denken en handelen, die zich vertaalt naar duurzame arbeidsrelaties, een duurzaam bestemmingsplan en een duurzaam aanbestedingsbeleid. Naar preventieve zorg, het voorkomen van leegstand en het stimuleren van een fietsvriendelijke gemeente. Wie duurzaam werkt, prikt door de waan van de dag heen en beseft dat de politiek weliswaar de randvoorwaarden schept, maar dat zonder lokale steun maar weinig tot stand komt.

Samen

Vanuit die samenleving, vanuit Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen, moet het komen. Een samenleving waarin mensen elkaar helpen en waar een vangnet is voor wie het nodig heeft. Een samenleving die hecht aan onze waarden en tradities, van de Sint Annafeesten in Molenschot tot Rijen Ruikt tot het Mollebosfist in Gilze.

CDA draagt iedereen die ons allen verbindt een warm hart toe: verenigingen, kerken, dorpsraden, iedere vrijwilliger die iets voor de ander wil betekenen. Dat laten we de komende periode duidelijk zien: minder administratieve rompslomp, eenvoudige regelgeving en vooral duidelijke aanspreekpunten bij de gemeente.

Ambitieux

Onze gemeente is ambitieus, of het nu gaat om ontwikkelingen in agrarische bedrijven, het midden- en kleinbedrijf of om bijvoorbeeld Aeroparc. CDA staat voor een ambitieus toerisme-, natuur- en landbouwbeleid met specifiek oog voor de belangen van onze agrarische ondernemers. Onze gemeente is één van de meest MKB-vriendelijke gemeentes in het land, dankzij onze glasvezel, regionale insteek en goed samenwerkende bedrijvenclubs, die zich bijvoorbeeld hebben hardgemaakt voor camerabewaking. Aeroparc speelt een prominente rol in de plannen voor een regionaal Aerospace cluster van internationale allure.

De gemeente is hierbij een natuurlijke partner en daarmee ook ondernemer. Regels zijn nodig, dat begrijpen we. Dat neemt echter niet weg, dat we ze niet op maat kunnen toepassen. Waar regels wringen, denken we samen met anderen na over oplossingen. Zo zijn we een lokale gemeenschap, die steeds naar voren kijkt, altijd in beweging is en oog heeft voor al onze inwoners.

Samen, duurzaam en ambitieus!

Namens de programmacommissie,
Jens Peter Frankemölle

Molenschot

Identiteit

De St. Annakerk en de St. Annakapel zijn karakteristiek voor Molenschot. Zij zijn het middelpunt van de jaarlijkse bedevaart en de St. Annakapel is een gewilde trouwlocatie. CDA wil zowel de St. Annakerk als de St. Annakapel behouden. Samen met de parochie, stichting behoud Annakapel en Toerlezoere wil CDA zoeken naar een oplossing voor de restauratie van de kapel.

De hele bebouwde kom van Molenschot is 30-kilometergebied. CDA wil dat in de kern louter plaatselijk landbouw- en vrachtverkeer aanwezig is. Overig doorgaand vrachtverkeer dient uit de kern te worden geweerd. De landschappelijke identiteit van Molenschot moet behouden blijven. Het landelijk karakter van het dorp is van groot belang. CDA wil samen met de inwoners van Molenschot bekijken hoe dit behouden kan blijven en waar mogelijk versterkt kan worden.

Om de leefbaarheid in Molenschot te waarborgen en zelfs te verbeteren is in het verleden een integraal Dorpsontwikkelingsplan (iDOP) opgesteld waaruit Stichting Dorpsbelang Molenschot is voortgekomen. Het iDOP is nagenoeg afgerond. CDA wil met de stichting in gesprek blijven. Momenteel wordt binnen Dorpsbelang naar 'een nieuwe stip op de horizon' gekeken. Hierbij wil CDA stimuleren en faciliteren, om de (door)ontwikkeling binnen Dorpsbelang zo veel mogelijk te realiseren.

Geluidscontouren en woningbouw

Door de vliegbewegingen rond de vliegbasis ondervinden de inwoners van Molenschot overlast. De geluidscontouren van de vliegbasis liggen voor een groot deel over Molenschot. CDA vindt uitbreiding van de geluidscontouren volstrekt onacceptabel. Ondanks de aanwezigheid van de geluidscontouren blijft CDA zich inzetten voor kleinschalige woningbouw in Molenschot. Zowel woningbouw voor starters en jonge gezinnen, als woningbouw voor senioren (met aanbod van bijbehorende voorzieningen) moeten worden gerealiseerd. Senioren kunnen dan vanuit hun huidige woning doorstromen en kunnen zo lang mogelijk zelfstandig in Molenschot blijven wonen.

CDA wil middels haar invloed in de Commissie Overleg & Voorlichting Milieuhygiëne vliegbasis Gilze-Rijen (COVM) de overlast als gevolg van de vliegbewegingen van de vliegbasis bespreekbaar houden. Bij de totstandkoming van een nieuw luchthavenbesluit zullen wij onze (landelijke) invloed inzetten om de geluidscontouren zo beperkt mogelijk te houden..

Jeugd

In Molenschot is de basisschool SintAnna gevestigd. Daarnaast heeft Molenschot de beschikking over gemeenschapshuis De Molenwiek. CDA wil dat de beide voorzieningen in Molenschot behouden blijven.

De Molenwiek heeft een open karakter. De samenwerking met de mensen van Amarant is van grote waarde. Mensen met een beperking kunnen binnen de Molenwiek participeren in de maatschappij. CDA wil ook dat deze samenwerking behouden blijft.

Gelet op de landelijke uitstraling van Molenschot, wil CDA samen met de inwoners van Molenschot, de mogelijkheid onderzoeken of het haalbaar is om hierop toegespitste voorzieningen (bijvoorbeeld een pluktuin, gezamenlijke moestuin, kinderboerderij) te realiseren.

Hulten

Identiteit

Hulten is onze kleinste kern. Hulten heeft een landschappelijke uitstraling. CDA wil dat de landschappelijke waarde behouden blijft.

De leefbaarheid staat onder druk. Uit het eerder opgestelde iDOP (integraal dorpsontwikkelingsplan) is de belangenvereniging Hulten voortgekomen met als doel de leefbaarheid te verbeteren. CDA wil met de belangenvereniging in gesprek blijven om de actiepunten vanuit het iDOP zo veel mogelijk te realiseren.

Hulten beschikt over een gemeenschapshuis waar plaats is voor activiteiten en ontmoeting. CDA wil dat het gemeenschapshuis behouden blijft.

Voor de meeste voorzieningen zijn de inwoners aangewezen op buitenaf. CDA hecht daarom waarde aan een goede bereikbaarheid en verbinding van Hulten met de andere kernen Gilze en Rijen. Voor het gemotoriseerd verkeer zal de verbreding van de Rijksweg hier een positieve bijdrage aan leveren. Het CDA hecht ook waarde aan een goede en veilige fietsverbinding tussen Hulten en de overige kernen alsmede met Tilburg.

Door de oprukkende stad Tilburg ontstaan bedreigingen en kansen. CDA wil de kansen voor de inwoners van Hulten zoveel mogelijk benutten. Wij denken dan aan kansen in de verbrede landbouw en de openstelling van de school, de

peuterspeelgroep en de kinderopvang voor kinderen uit Tilburg.

Veiligheid

Sluipverkeer door Hulten moet worden tegengegaan. CDA wil een verkeersluwe zone met een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur. Criminaliteit moet worden tegengegaan. Hierbij moet ook aandacht zijn voor criminelen die trachten leegstaande voormalige agrarische gebouwen in gebruik te nemen. Het CDA steunt particuliere initiatieven om een alternatieve aanwending te geven aan het gebruik van leegstaande gebouwen. Enerzijds wordt verloedering voorkomen anderzijds wordt de ontvankelijkheid voor criminaliteit verminderd.

Ruimte

In dit kader is CDA ook voorstander van het toepassen van de 'ruimte-voor-ruimte-regeling' op grond waarvan op een financieel aantrekkelijke manier oude agrarische bedrijfsgebouwen kunnen worden gesloopt. Daarnaast willen we alles in het werk stellen om de bereikbaarheid van de Hultense bedrijven te garanderen.

Jeugd

Hulten heeft het kindontmoetingscentrum De Drie Muskietiers. Naast de basisschool vallen hieronder ook de peuterspeelgroep en de kinderopvang. Het CDA wil dat deze voorzieningen in Hulten behouden blijven. CDA wil dat de gemeente op loopafstand van de school een sportveld realiseert.

Geluidsoverlast

Door de vliegbewegingen van de vliegbasis ondervinden de inwoners van Hulten meer dan gemiddeld overlast. CDA wil middels haar invloed in de Commissie Overleg & Voorlichting Milieuhygiëne vliegbasis Gilze-Rijen (COVM) deze overlast bespreekbaar houden. Bij de totstandkoming van nieuw luchthavenbesluit zullen wij onze (landelijke) invloed ook hier inzetten om de geluidscontouren zo beperkt mogelijk te houden.

Woningbouw

De nieuwbouw Eikenveld heeft een positieve ontwikkeling gegeven aan het dorp. CDA is voorstander van kleinschalige nieuwbouw in Hulten. Om vergrijzing tegen te gaan is woningbouw voor starters en jonge gezinnen van belang. De mogelijkheden voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) moeten worden opgehouden.

Identiteit

Gilze heeft een eigen dorpskarakter. Er is een groot aantal buurtverenigingen actief. De onderlinge sociale en maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners is groot. Plaatselijke activiteiten worden goed bezocht en er is een bloeiend verenigingsleven. CDA wil dat er in Gilze genoeg evenementen, zoals het Mollebosfist, het Wielerweekend en de Aangespannen Dag, kunnen blijven plaatsvinden. Dit zorgt onder meer voor behoud van onderlinge saamhorigheid en vergroot de aantrekkelijkheid van Gilze als woonplaats.

Veiligheid

CDA zet in op het verder vergroten van de verkeersveiligheid. Knelpunten moeten in beeld worden gebracht en met een goed doordacht plan worden verbeterd. Dit geldt zowel voor gemotoriseerd verkeer, als voor fietsers, als voor landbouwverkeer. CDA is voorstander van een goede ontsluiting van Gilze-Zuid, zowel in oostelijke als in zuidwestelijke richting.

De overlast door criminaliteit moet worden tegengegaan. CDA maakt zich sterk om maatregelen te treffen op bekende plekken waar een groot gevoel van onveiligheid is, bijvoorbeeld door cameratoezicht bij de parkeerplaats bij het sportpark en het inzetten van BOA's buiten kantooruren.

Jeugd

Via Jongerencentrum A16 is er continu aandacht voor de jongeren in onze gemeente. CDA is er voorstander van om een eigen jongerencentrum in Gilze te realiseren.

Daarnaast vinden we het niet goed, dat de nieuwbouw voor OBS De Wildschut zo lang op zich laat wachten. De gemeente moet hier kort op blijven zitten en de nieuwbouw moet zo spoedig mogelijk worden gerealiseerd.

Geluidsoverlast

De steeds drukker wordende A58 maakt het noodzakelijk dat deze snelweg in de toekomst verbreed wordt. Enerzijds betekent een verbreding van de snelweg een betere bereikbaarheid. Anderzijds moet de daarbij horende geluidsoverlast maximaal worden beperkt.

CDA wil middels haar invloed in de Commissie Overleg & Voorlichting Milieuhygiëne vliegbasis Gilze-Rijen (COVM) de overlast door vliegbewegingen van de vliegbasis bespreekbaar houden. Bij de totstandkoming van een nieuw luchthavenbesluit zullen wij onze landelijke en lokale invloed blijven inzetten om de geluidscontouren zo beperkt mogelijk te houden.

Woningbouw

Nieuwe woningbouw blijft belangrijk om de levendigheid in het dorp te behouden. De realisatie van het centrumplan heeft daarbij voor CDA prioriteit. Een mooi en levendig centrum vergroot de aantrekkelijkheid van het dorp om in te wonen en te winkelen. Andere passende bouwlocaties kunnen rekenen op de steun van CDA, waarbij inbreiding voor uitbreiding gaat.

Er moet worden gebouwd naar behoefte, zowel in aantallen als in soorten woningen. Het CDA blijft aandacht houden voor het gebied Bolberg. Korte lijntjes met de bewoners zijn hier het devies. We houden rekening met hun wensen. Bij de woningbouw moet voldoende groen worden gerealiseerd om het dorpse karakter te behouden.

Bedrijvigheid

Gilze kent een groot agrarisch gebied. CDA vindt het belangrijk dat de kansen die liggen in de verbrede landbouw kunnen worden benut om leegstand van gebouwen en criminaliteit te voorkomen. We willen beter inspelen op de toeristische aantrekkingskracht van het Gilse buitengebied. We willen dat de gemeente samen met inwoners bepaalt wat er nodig is.

CDA wil de bestaande winkelvoorzieningen in stand houden. CDA wil hierin investeren door woningbouw en het realiseren van een uitnodigend centrum. Bedrijventerrein Midden-Brabant Poort krijgt steeds meer gestalte. CDA zet in op een verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein waarbij flexibel met wensen van bedrijven wordt omgegaan. We steunen de ontwikkeling van hoogwaardige industrie op bedrijventerrein Nerhoven.

Ook het bedrijventerrein Broekakkers moet voor bedrijven een aantrekkelijke vestigingsplek blijven. CDA wil daarom samen met de ondernemersvereniging investeren in onderhoud en veiligheid om verloedering tegen te gaan.

Identiteit

Rijen is de laatste tientallen jaren behoorlijk gegroeid. De aantrekkende werking van het treinstation is groot. CDA vindt dat de gemeente alles in het werk moet stellen om het station te behouden. De bereikbaarheid moet goed zijn en de verkeerssituatie veilig, met voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen.

CDA100: “Wij willen onderzoek naar een verkeersluw Wilhelminaplein.”

De spoorzone moet heringericht worden. CDA hecht daarbij veel belang aan veilige perrons, de aanleg van een voetgangers- en fietstunnel bij het station, een veilige overweg aan de Julianastraat/stationsstraat, het in overleg met omwonenden realiseren van geluidsschermen en de ondertunneling van de Vijf Eikenweg.

In Rijen worden tal van evenementen gehouden. Van de wekelijkse markt tot de jaarmarkt, van de festiviteiten vanuit Stichting Juin met Koningsdag tot Rijen Ruikt. CDA vindt het belangrijk dat deze evenementen en andere initiatieven die bijdragen aan onderlinge samenhang, kunnen blijven plaatsvinden.

Veiligheid

Er is een aantal bekende plekken waar straathandel in drugs voor grote overlast zorgt. Dit betreft onder andere de parkeerplaats bij het sportpark en achter winkelcentrum De Lavrije. CDA wil cameratoezicht inzetten om deze overlast tegen te gaan en het gevoel van veiligheid te vergroten.

Verkeersonveilige situaties, zoals die op het raadhuisplein, moeten worden aangepakt. Dat de drukte en dus het probleem daar verdwijnen als de ondertunneling van de Vijf Eikenweg een feit is, is voor ons geen reden tot wachten.

Centrumplan Rijen Oost

In de zomer van 2017 heeft de gemeente 80% van de grond in eigendom gekregen. Komende periode wil CDA de ontwikkeling van het centrumplan realiseren. De voorkeur gaat daarbij uit naar een verkeersbypass waarbij een veilig en autoluw plein wordt gecreëerd en er voldoende fietsenstalling voorhanden is. Op het plein zelf kunnen mooie horecagelegenheden met terrassen gerealiseerd worden.

Sport en cultuur

Sportcomplex Den Butter wordt in het voorjaar van 2018 opgeleverd. Bij de Margriethal en zwembad Tropical komt binnenkort dus ruimte vrij. Een deel is gereserveerd voor de bouw van een nieuwe gymzaal voor de scholen. CDA wil dat de resterende ruimte een groen en open karakter krijgt. Te denken valt aan een speelbos voor kinderen. In cultureel centrum De Boodschap vinden tal van activiteiten plaats en zijn diverse maatschappelijke organisaties gehuisvest. CDA wil meedenken om de zichtbaarheid van deze organisaties te vergroten.

Bedrijvigheid

De afgelopen periode hebben steeds meer bedrijven hun weg naar onze gemeente gevonden. Er zijn nieuwe bedrijven gevestigd op de Haansberg. Aeroparc, dat belanghebbenden op het gebied van ondernemerschap, onderwijs en overheid bij elkaar brengt, krijgt steeds verder vorm. CDA wil de regionale samenwerking met o.a. Tilburg voortzetten en uitbreiden.

Waarden en tradities

Waarden en tradities zijn erg belangrijk voor onze kernen. Zeker nu onze samenleving verruwt. We maken ons met zijn allen zorgen over de manier waarop we met elkaar omgaan. Iets over hebben voor de ander en niet altijd en overal het eigen belang vooropstellen: dat zijn waarden die in allerlei Nederlandse tradities – lokaal en nationaal – al generaties lang worden doorgegeven. CDA koestert in Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen de waarden die vastigheid geven en de tradities die onze samenleving bijeen helpen houden. Deze lokale kracht is onmisbaar!

1.1 Ontmoeting

De gemeente moet activiteiten uit de samenleving ondersteunen, die gericht zijn op binding en ontmoeting tussen mensen. We faciliteren initiatieven die zich richten op het bij elkaar brengen van mensen, zoals buurtpicknicks of wijkfeesten.

1.2 Kunst en cultuur

Cultuur is belangrijk voor mens en samenleving. Belangrijk is dat we met elkaar proberen te bewaren wat voor onze geschiedenis, traditie en cultuur van waarde is. De **lokale eigenheid van onze kernen** is voor CDA van groot belang. De overheid bewaakt hiervoor de randvoorwaarden en ondersteunt maatschappelijke partners, zoals scholen en culturele instellingen.

CDA100: “Wij willen regionale afstemming van het subsidiebeleid voor cultuur om culturele instellingen in onze kernen veilig te stellen.”

We willen daarom dat laagdrempelige voorzieningen voor het beoefenen van muziek en voor het lezen beschikbaar blijven, juist ook voor ouderen en mensen die minder gebruik maken van andere culturele voorzieningen. Voor jongeren zijn wij voorstander van het jeugdcultuurfonds. Bibliotheek en culturele centra willen wij koste wat kost behouden!

1.3 Cultureel erfgoed

Speciale aandacht verdient hierbij het cultureel erfgoed – zowel materieel als immaterieel – in onze kernen. Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen hebben hun eigen unieke geschiedenis en die moet bewaard blijven. De gemeente moet daarom investeren in het behoud van monumenten. Religieus en cultureel erfgoed hebben een vaste plaats in het beleid van de gemeente.

- De kerktorens en kapellen in onze gemeente zijn beeldbepalend voor de kernen en kennen een rijke geschiedenis. We willen dat onze gemeente hier,

in samenwerking met maatschappelijke partners, blijvend aandacht voor heeft. Deze beeldbepalende gebouwen moeten per se behouden worden.

- De gemeente is een logische partner van Heemkring Molenheide, die waakt over ons **lokaal cultureel erfgoed** en zich inzet om onze inwoners daarin te laten delen.
- Immaterieel cultureel erfgoed – zoals het Mollebosfest in Gilze, de St. Annafeesten in Molenschoten Koningsdag Rijen – zijn markante evenementen in onze gemeente. De gemeente is medeverantwoordelijk voor het behoud hiervan.

1.4 Burgerschap

Onze cultuur, lokaal cultureel erfgoed en sociale cohesie onderstrepen het belang van burgerschap en de waarden die daarbij horen. Burgerschap is het nemen van verantwoordelijkheid voor de samenleving, juist ook lokaal.

Het gaat er dan om dat mensen eigenschappen tonen, zoals zelfbeheersing, verstandigheid, inschikkelijkheid, rechtvaardigheid, voorzichtigheid, tolerantie, oprechtheid, moed, hoop en vertrouwen. Zonder zulke waarden verdwijnt de samenhang uit het maatschappelijk leven. Burgerschap heeft dus alles te maken met **normen en waarden**. Er zijn verschillende manieren waarlangs overheid en bestuur burgerschap kunnen versterken en ondersteunen. Dit is natuurlijk alleen geloofwaardig als politici zelf een goed voorbeeld zijn.

CDA staat voor meer zeggenschap, eigenaarschap en ruimte voor initiatiefnemers en daarbij voor een bestuur dat partner is, ruimte geeft en de voorwaarden schept waaronder mensen zelf dingen kunnen regelen. Stichting Toerlezoere is hier een goed voorbeeld van. Burgerschap is geen vanzelfsprekendheid meer. Daarom moet onze gemeente zich extra inzetten om jongeren actief te betrekken bij de samenleving.

1.5 Integratie

Er zijn de afgelopen jaren veel nieuwkomers in onze gemeente gekomen en dat zullen er de komende jaren waarschijnlijk nog meer worden. Deze mensen zullen in onze gemeente moeten leren hoe we met elkaar samenleven. Dat komt van twee kanten. Nieuwkomers moeten bereid zijn zich aan te passen aan de Nederlandse samenleving, de gemeente en gemeenschap moeten actief bereid zijn onze nieuwe inwoners te helpen wennen en te helpen aanpassen. Het doel is dat ze zo snel mogelijk kunnen participeren en aan het werk kunnen.

1.5.1 De Nederlandse taal

Een goede beheersing van de Nederlandse taal behoort tot de belangrijkste voorwaarden voor **succesvolle inburgering**. CDA wil daarom, dat er in onze gemeente genoeg voorzieningen zijn om de taal te leren.

- De nieuwe bibliotheek moet uitgerust worden met voldoende middelen om de Nederlandse taal te oefenen. Er moet daarnaast voldoende expertise aanwezig zijn om mensen zo nodig verder te helpen.
- Met behulp van vrijwilligers (maatjes) kunnen nieuwe Nederlanders snel hun plek vinden in de plaatselijke samenleving. Initiatieven zoals het Vrijwilligersinformatiepunt Gilze-Rijen (VIPGilzeRijen) juichen we toe. De gemeente moet korte lijntjes onderhouden met dit soort organisaties, omdat zij de ogen en oren aan de grond hebben en zo snel kunnen signaleren wanneer problemen of tekortkomingen ontstaan.

1.5.2 Gelijke monniken, gelijke kappen

Vergunninghouders krijgen niet automatisch voorrang bij een sociale huurwoning, maar gemeenten hebben wel de taak hen woonruimte te geven. CDA wil dat de gemeente bij de uitvoering van deze verplichting nadrukkelijk rekening houdt met de **toegankelijkheid van sociale huur** voor starters, gezinnen en andere groepen die hierop zijn aangewezen.

Waar onze gemeente vergunninghouders voorziet van middelen gebeurt dat in eerste instantie zoveel mogelijk in natura en door middel van vouchers. Zo lekken financiële middelen bedoeld voor een goede start in Nederland niet weg.

1.5.3 Eén gemeentelijk aanspreekpunt

Er komt bij vergunninghouders nogal wat op het bordje: verzekeringen, inburgering, taalverwerving, op zoek gaan naar werk, inkomensregelingen, belastingafdrachten, enzovoorts. Binnen de gemeente moet er één centraal aanspreekpunt komen, waar vergunninghouders naartoe kunnen met al hun vragen. Hiervoor moeten geld en uren beschikbaar zijn.

Veiligheid in de buurt

Veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving, waarin mensen zich thuis en geborgen voelen. Dit geldt te meer voor gezinnen met kinderen en ouderen. Een veilige gemeente vraagt om stevige maatregelen. Geen woorden, maar daden. Wij richten ons in het bijzonder op het tegengaan van criminaliteit die een grote impact heeft op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in onze kernen, zoals woninginbraken, verkeersveiligheid, verstoring van de openbare orde en drugscriminaliteit.

2.1 Samen met bewoners

Mensen zelf vormen de basis voor veiligheid en leefbaarheid. Een actieve houding en betrokkenheid van inwoners bij een veilige en leefbare woonomgeving is daarom belangrijk. Dit gaat niet zonder sociale samenhang en het elkaar kunnen aanspreken op (kleine) misstanden.

2.1.1 Buurtpreventie

Inwoners, politie en gemeente gaan met elkaar in gesprek over de veiligheid in de buurten. De gemeente informeert de inwoners actief over **preventieve maatregelen** en laat hen meedenken en werken aan het oplossen van veiligheidsvraagstukken in de buurt. Bijvoorbeeld door het organiseren van een buurtschouw of informatiebijeenkomsten over het voorkomen van inbraken, zoals een tijdje terug in de Boodschap is gedaan.

CDA100: “Wij willen buurtpreventie in de hele gemeente.”

De gemeente stimuleert buurtwachten, buurtpreventieteams en de inzet van sociale media om het veiligheidsgevoel te vergroten. We juichen initiatieven als buurtpreventie Wolfsweide van harte toe. De taak van buurtpreventie is het signaleren en melden van overlast en verdachte situaties, zodat de politie in actie kan komen daar waar nodig. De gemeente is het eerste aanspreekpunt voor bewoners die vragen hebben over het opzetten van een buurtpreventieteam. Dit is veiligheid op basis van lokale kracht!

2.1.2 Wijkagent en BOA

CDA vraagt in het bijzonder aandacht voor de rol van de **wijkagent en BOA**. Zij moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk aanwezig zijn in de buurt. BOA's willen we ook buiten kantooruren gaan inzetten.

2.1.3 Politiebureau

Wij zullen ons de komende raadsperiode hard maken voor het behoud van het politiebureau in onze gemeente. Onze inwoners moeten het gevoel hebben dat de politie in de buurt is en dat er bij calamiteiten altijd een fysiek loket is waartoe zij zich kunnen wenden.

2.2 Veilig in het verkeer

Veiligheid in het verkeer is ontzettend belangrijk. Fietzers, voetgangers en automobilisten moeten alle veilig op (en over de) weg kunnen.

2.2.1 Betere handhaving

Wij blijven aandacht vragen voor de (verkeers)veiligheid in de omgeving van de scholen. Handhaving van parkeer- en wachtverboden en 30 km-zones moeten overal meer aandacht krijgen, maar zeker in de buurt van scholen.

CDA100: “Wij willen betere handhaving van parkeer- en wachtverboden in de openbare ruimte, vooral bij scholen.”

2.2.2 Veiliger inrichten

We willen aandacht voor het duurzaam en veilig inrichten van het wegennet. CDA streeft naar **een fietsvriendelijke gemeente**, waarin inwoners met plezier en zonder gevaar kunnen fietsen.

We willen gevaarlijke situaties aanpakken, onafhankelijk van of ze klein of groot zijn. De gemeente moet openstaan voor ongemakken op het gebied van milieu, geluidsoverlast, parkeeroverlast en onveilige situaties en deze voortvarend proberen op te lossen.

2.2.3 Subsidie verkeersregelaars

CDA wil het verkeersregelaars makkelijker maken. We willen daarom onder andere komende periode onderzoeken of de subsidieregeling versimpeld kan worden. Nu moet elke vereniging elk jaar apart subsidie aanvragen. Onnodige administratieve rompslomp wat ons betreft: de gemeente kan zo'n structurele uitgave net zo goed formaliseren.

2.3 Drugs aanpakken

De drugsproblematiek in Noord-Brabant is enorm. Het gedoogbeleid, dat al jaren wordt gevoerd, heeft gefaald. Veel coffeeshops en de achterliggende handel en productie zijn in handen van de zware, georganiseerde misdaad. Intimidatie,

illegaal stroomtappen en de schade aan ons milieu door het dumpen van drugsafval leveren groot gevaar op voor de volksgezondheid en de veiligheid. CDA zegt: **Genoeg is genoeg!**

- We willen in onze gemeente geen coffeeshops. De illegale drughandel blijven we hard aanpakken, bijvoorbeeld door het consequent sluiten van drugspanden.
- Wij willen een kindvriendelijke gemeente. Dat betekent dat we extra hard zullen **optreden tegen drugscriminaliteit in de buurt van scholen, speelplaatsen en verenigingen.**
- We bepleiten een versterking van de gemeenschappelijke aanpak van gemeenten, politie, justitie, de belastingdienst en de sociale dienst. Het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Zuid-West Nederland is een spil in de bestrijding van drugscriminaliteit. Via onze landelijke contacten zetten we hiervoor in op meer geld uit het Rijk.

2.4 Radicalisering tegengaan

De integratie van culturele minderheden in Nederland is een belangrijk vraagstuk. Onze samenleving heeft een gemeenschappelijke basis nodig. **Dat wat ons allen Nederlander maakt.** Waar die basis ontbreekt, waar mensen zich niet langer deel voelen van onze samenleving, daar moet worden ingegrepen. Onbegrip en onwetendheid kunnen leiden tot uitsluiting en radicalisering. CDA bepleit een actieve houding van de gemeente en haar maatschappelijke partners in de bestrijding – maar liever preventie – van radicalisering.

- De instellingen van verschillende bevolkingsgroepen of religieuze gemeenschappen spelen een belangrijke rol bij het werken aan verbinding en samenhang in de samenleving. Naast in de eerste plaats de familie en het gezin ziet CDA ook een bijzondere verantwoordelijkheid voor scholen, kerken, moskeeën, vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen et cetera.
- Gemeente, onderwijs en Bureau Leerplicht moeten **schooluitval koste wat kost voorkomen**, omdat goed onderwijs de sleutel is voor de toekomst van ieder kind.
- De gemeente stimuleert initiatieven die mensen bij elkaar brengen en ziet het als haar taak om daar waar nodig mee te denken over projecten, bijeenkomsten en activiteiten gericht op het bij elkaar brengen van mensen uit alle lagen van onze gemeente. Onze gemeente moet subsidie beschikbaar stellen voor dit soort bijeenkomsten.

Sterke samenleving

A photograph of a soccer field during a game. In the foreground, several spectators are seen from behind, standing behind a fence. A tall stadium light pole stands on the left. The field is green with players in various colored jerseys. A line of trees with autumn foliage is in the background under a clear sky.

CDA wil de komende jaren blijven werken aan sterke buurten en wijken in onze vier kernen. Buurten en wijken waarin mensen zich veilig en thuis voelen, omdat ze weten dat er altijd iemand is die naar hen omkijkt. Niemand staat er alleen voor, iedereen doet ertoe. Dat wat mensen zelf kunnen, doen ze zelf. Wat in de wijk kan worden geregeld, wordt in de wijk geregeld. Lukt dat niet, dan staat de gemeente altijd klaar. De gemeente is bovenal dienstbaar aan inwoners, bedrijven en organisaties. Een sterke samenleving laat meer ruimte voor eigen keuzes. Dat betekent minder regels van bovenaf en meer zeggenschap voor de inwoners zelf.

3.1 Samenlevingsgericht werken

De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom. Dit betekent dat de overheid met beide benen in de samenleving staat en de inwoners zo veel mogelijk ruimte biedt. De dienstverlening is in beginsel vraaggestuurd. Op basis van signalen van inwoners handelt de gemeente. Dit neemt echter niet weg dat er ook een initiërende taak is weggelegd voor de gemeente.

3.1.1 Dienstverlening gemeente

Dichtbij inwoners zitten en goed luisteren naar signalen, kunnen alleen wanneer de gemeente goed bereikbaar is. CDA staat voor een goed bereikbaar gemeenteloket, dat ook buiten kantoortijden open is en waar veel zaken digitaal geregeld kunnen worden. Digitalisering is hierbij middel, nooit doel. Telefonisch en persoonlijk contact zijn in sommige gevallen beter dan een digitaal formulier. Daarbij komt dat de gemeente er voor iedereen is. Met name voor oudere inwoners van onze gemeente is de digitale weg een lastig begaanbare. Daarom wil CDA per se fysieke loketten openhouden.

Kosten voor overheidsdiensten zijn in principe kostendekkend, maar we willen ze wel zo laag mogelijk houden. Conform de gemaakte afspraken houden we vast aan de lijn van drie wethouders.

CDA100: “Wij willen een gemeente die naar iedereen duidelijk communiceert.”

Een gemeente die veel belang hecht aan contact met inwoners, moet haar uitstraling daar ook op aanpassen. De dienstverlening van de gemeente moet persoonlijk zijn, en uitgaan van een gelijkwaardige relatie met de inwoners. Daarnaast moet ze haar best doen om de taal van de inwoners te spreken.

3.1.2 Recht om uit te dagen

Wij geloven in de kracht van de samenleving en willen daarom dat inwoners en verenigingen het recht krijgen om de uitvoering van een collectieve voorziening van de overheid over te nemen. Dit kan om van alles gaan: het onderhoud van een park in de buurt, het beheer van sportvelden of de zorg voor ouderen. Inwoners kunnen bij de gemeente een alternatief indienen.

3.2 Doe mee

Wij willen dat de gemeente initiatieven van inwoners ruim baan geeft. Dat gaat om financiële ondersteuning, maar ook om een andere opstelling van onze gemeente. De gemeente moet durven loslaten wanneer het om initiatieven van inwoners gaat. Door het uit handen te geven, geven we onze inwoners meer **zeggenschap over de lokale samenleving**.

Wat in Molenschot werkt, werkt wellicht niet in Gilze. En wat in Hulten geen succes is, kan in Rijen best slagen. Door initiatieven uit de kernen te stimuleren, kan de gemeente helpen die dingen te verwezenlijken waar inwoners enthousiast van worden.

CDA100: “Wij willen een gemeente die initiatieven van inwoners stimuleert.”

Bij initiatieven uit de samenleving verwacht CDA van de gemeente, dat ze actief meedenkt. Zeker waar de gemeente nodig is voor een vergunning, door een bijdrage in de kosten of omdat wijzigingen in beleid of bestemmingsplan nodig zijn. **Regels staan ten dienste aan de samenleving**. Waar ze knellen, moet een oplossing worden gezocht.

We verwachten ook van de gemeente, dat ze eerlijk is naar inwoners. Soms zullen plannen niet haalbaar zijn. Het is dan de taak van de gemeente om dit vroeg in het proces duidelijk naar inwoners te communiceren. Zo schep je geen onrealistische verwachtingen.

3.3 Verenigingen en vrijwilligers

Vrijwilligers vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen. Als vrijwilligers(organisaties) publieke taken overnemen en nieuwe vormen van dienstverlening bedenken, moet de gemeente ze vrij baan geven en daar waar nodig ondersteunen. De gemeente kan veel doen om vrijwilligerswerk te ondersteunen.

- Zo willen we de regels voor onkostenvergoeding van vrijwilligers versoepelen en de administratieve lasten verminderen zodat vrijwilligers niet terechtkomen in onbegrijpelijk papierwerk, trage procedures en kosten.
- De wettelijk verplichte **Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor vrijwilligerwerk komt voor rekening van de gemeente.**
- De gemeente moet soepel omgaan met evenementenvergunningen daar waar vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse activiteiten, zoals bij een concert in een kerk.

3.4 Bewegen voor leefbaarheid en welzijn

Bewegen is heel belangrijk, als ontspanning en als voorwaarde voor een gezond leven. Maar sport heeft ook een andere functie: het brengt mensen samen en is goed voor de gezondheid. Ook kan het participatie bevorderen, zoals **Talent2Run** dat doet. Sport speelt ook een belangrijke rol bij het overbrengen van waarden en vaardigheden die in het gewone leven onmisbaar zijn, zoals teambelang en respect voor de ander.

3.4.1 Goede sportvoorzieningen

Het sportaccommodatiebeleid is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Het is belangrijk om goede randvoorwaarden te creëren binnen de gemeente om sporten en bewegen zo optimaal mogelijk te maken. Bij sportvoorzieningen valt te denken aan de grote sportcomplexen zoals Achter de Tuintjes in Gilze en Den Butter in Rijen, maar ook aan voorzieningen in de openbare ruimte. Hardlopen, fietsen en wandelen zijn bij uitstek sporten die in de openbare ruimte beoefend worden. CDA wil dat zo aangenaam mogelijk maken. Daarom stellen wij voor om openbare watertappunten, de zogeheten **Toerlezjoerepunten**, in onze gemeente aan te leggen.

Bij nieuwbouw of verbouwing willen wij zoeken naar combinatiemogelijkheden van sportclubs en zoeken naar combinaties tussen sport, cultuur, onderwijs en duurzaamheid. We bouwen voor behoefte, niet voor leegstand. Er wordt alleen bijgebouwd als er echt te weinig ruimte is.

3.4.2 Fietssnelwegen

We willen dat de gemeente onderzoekt hoe het gesteld is met de fietsveiligheid. Daarnaast moet ze samen met Toerlezjoere nadenken over regionale fietssnelwegen, die uitnodigen langere afstanden af te leggen en recreatief eerder op de fiets te stappen.

3.4.3 Groene buitenruimte voor ontmoeten en bewegen

De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder. Spel-, sport- en ontmoetingsruimten dragen bij aan preventieve gezondheidszorg, sociale ontwikkeling van kinderen en sociale ontmoeting in de buurt.

CDA100: “Wij willen dat de gemeente veilige speelplaatsen in de wijk realiseert, samen met buurtbewoners.”

Wij willen de groene openbare ruimte aantrekkelijker maken voor bewegen en ontmoeting. Initiatieven vanuit inwoners om de groene openbare ruimte beter te maken, moet de gemeente stimuleren. We willen het groen in de buurt beter afstemmen op de wensen van inwoners. Wil een buurt meer hoogwaardig groen, dan vraagt de gemeente in ruil daarvoor hun bijdrage bij het onderhoud.

3.4.4 Beter onderhoud van groen

De gemeente heeft de afgelopen jaren nogal wat steken laten vallen op het gebied van groenonderhoud. CDA vindt, dat er betere afstemming moet komen over het onderhoudsbeleid van de gemeente. Ook vinden we, dat de gemeente **frequenter onderhoud moet plegen aan het gemeentelijk groen.**

3.5 Voldoende en betaalbare woningen

Wonen is een essentieel onderdeel van ons leven. Zowel de woning als de leefomgeving moet in orde zijn. De woonwensen van onze inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid. Voor CDA moet het woonbeleid gericht zijn op **kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk**. Dan gaat het om duurzame woningen, over woningen die aansluiten bij woonwensen en woningen die bestendig zijn voor verschillende levensfasen. Ook de kwaliteit van de buurten is van groot belang. Mensen moeten in een veilige, goed bereikbare en aantrekkelijke omgeving wonen.

CDA100: “Wij willen betaalbare woningen voor iedereen.”

3.5.1 Levensloopbestendig

Wij zetten in op levensloopbestendige wijken, waarin kinderen vrolijk kunnen opgroeien en mensen gezond oud worden. Daarvoor zijn goede voorzieningen nodig, waarin recht wordt gedaan aan de diversiteit aan mensen die in de wijk wonen. Wat er nodig is, bepalen de inwoners voor een groot deel zelf.

3.5.2 Collectief Particulier Opdrachtgeverschap in de kernen

Door inwoners ruimte te geven zelf een rol te spelen in het bouwen van hun eigen woning of buurt, versterkt de cohesie en wordt de gemeente levendiger. Om de leefbaarheid, zeker in Molenschot en Hulten, naar de toekomst te kunnen waarborgen, willen we dat er inwoners bijkomen. Die moeten wel ergens kunnen wonen. Daarom wil CDA dat er **nieuwe woningen worden gebouwd in de kernen**. We willen daartoe bij de provincie zorgen dat in onze gemeente meer woningen mogen gebouwd.

Familie en gezin

Familie en gezin zijn in welke samenstelling dan ook de hoeksteen van onze samenleving. In goede tijden delen ze in blijdschap. Zit het tegen, dan vangen zij je op. Gezin en familie zijn je eerste aanspreekpunt. CDA beseft dat maar al te goed. Daarom willen wij voor familie en gezin een goed vangnet als het even niet zo goed lukt.

4.1 Samen met maatschappelijke organisaties

De belangrijkste taak is voor gezinnen en organisaties zelf weggelegd. Daar waar zaken zelf geregeld kunnen worden, houdt de gemeente zich afzijdig. Daar waar nodig, ondersteunt de gemeente. Signalen uit de samenleving moeten te alle tijde serieus worden genomen, of dit nu gaat om meldingen van overlast of van eenzaamheid.

Buurtvoorstellen om een project samen op te pakken worden aangemoedigd. Dit kan een straatfeest zijn maar ook een opruimdag in de herfst. Als gemeente ondersteunen wij deze en voeren ze waar mogelijk uit. Communicatie is van groot belang, bij een vraag hoort een antwoord. Maatschappelijke organisaties moeten worden betrokken bij sociaal beleid, zij weten als geen ander wat er speelt.

4.2 Kindvriendelijke buurt

4.2.1 Veilige buurt

Kinderen moeten veilig kunnen buitenspelen. Daarom wil CDA waar mogelijk autoluwe woonwijken. Naar basisscholen en middelbare scholen willen wij daarnaast veilige routes. Samenwerken met buurgemeentes is hierbij van belang. Om **gevaarlijke situaties op straat te voorkomen** is een goede kiss-en-ridezone en parkeerplaatsen bij iedere school van belang. In de eerste plaats willen we ouders zo veel mogelijk stimuleren om kinderen te voet of met de fiets

te brengen. Op die manier leren de kinderen bovendien spelenderwijs de regels in het verkeer. Dit laatste punt moet gedurende het schooljaar een doorlopende campagne op gemeentelijk niveau zijn. Scholen en gemeente kunnen hierin samenwerken.

4.2.2 Geen gebaande paden

Buitenspelen hoeft niet helemaal uitgedacht te zijn. Het moet de fantasie prikkelen. Verstoppertje spelen, klimmen in een boom, het hoort er allemaal bij. Een goed voorbeeld is Speelbos Gilze. Dit willen we ook realiseren op de huidige locatie van sportcomplex Tropical. Dit soort initiatieven – op grote of kleine schaal – wil CDA van harte ondersteunen. De buurt komt met initiatieven en bepaalt de behoefte. Ook hier staat (verkeers)veiligheid voorop.

4.2.3 Kinderboerderij

CDA zou graag in Hulten of Molenschot een kinderboerderij realiseren. Niet alleen is dit een uitstekende manier voor kinderen om in aanraking te komen met de natuur, het biedt de gemeente ook de mogelijkheid om een aantal beschutte werkplekken te realiseren. Daarnaast geeft het extra elan aan de kern waarin de kinderboerderij zou worden gerealiseerd.

4.3 Onderwijs

4.3.1 Onderwijsvoorziening

CDA wil een langetermijnvisie op de onderwijsvoorziening in onze gemeente. Hiervoor willen we in dialoog met ouders, leraren en schoolbesturen. Dan gaat het ook over gebouwen, hoe gebruiken en verdelen we de beschikbare lokalen in alle scholen zo goed mogelijk. Dit is en blijft een aandachtspunt bij groei of krimp van scholen. Leerlingenprognoses zijn te maken, maar wat te doen als leerlingenstromen om wat voor reden dan ook anders worden dan eerst werd gedacht.

4.3.2 Peuterspeelzaal en kinderopvang

Kinderen tussen twee en vier moeten naar de peuterspeelzaal kunnen. Vanaf jonge leeftijd moeten zij hun taal en sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. Waar nodig draagt de gemeente bij. Voorbereiding op een mooie toekomst begint al op de peuterspeelzaal, voor elk kind. **Wachtlijsten voor peuterspeelzaal en kinderopvang zijn onwenselijk.** Iedereen moet op acceptabele afstand een plek krijgen. Hulten en Molenschot verdienen hierbij extra onze aandacht.

4.3.3 Schoolverzuim

Kinderen horen naar school te gaan. De gemeente moet er alles aan doen om schoolverzuim te voorkomen. Wanneer langdurige of frequente absentie wordt geconstateerd moet er voortvarend actie genomen worden samen met de betrokken instanties. Alles om ervoor te zorgen dat het kind naar school gaat.

4.3.4 Sport en cultuur

We willen jongeren van alle leeftijden binden aan verenigingen. Sport en cultuur verbinden mensen. En iedereen verdient een plekje. De contributie mag nooit een barrière zijn. Voor wie nodig, springt de gemeente bij. Als jongeren afhaken bij een vereniging, willen we weten waarom. Geld mag nooit de reden zijn. Stichting Sport'sCool, dat kinderen laagdrempelig met verschillende sporten kennis laat maken, willen wij blijven financieren. Ook zijn we voorstander van een jeugdsportfonds. Voor onze brede visie op sport en cultuur, zie paragrafen

1.2 en 2.4.

4.4 Lokale toegang zorg

Korte lijntjes zijn in de jeugdzorg van groot belang. De gemeente moet goede contacten onderhouden met GGD, huisarts, scholen, sportverenigingen en jeugdwerk, zodat problemen snel gesignaleerd worden en adequate zorg geboden kan worden. Als een jongere tegen problemen aanloopt, moet hij of zij **makkelijk hulp kunnen vinden**. De regie blijft bij het gezin en/of jongere liggen. Lokale aanbieders mogen in dit geheel zeker niet ontbreken, hoe dichterbij de hulp geboden wordt, hoe beter.

4.4.1 Preventieprojecten

CDA wil in samenspraak met scholen en jeugdhulpinstellingen, preventieprojecten om drugs- en alcoholgebruik tegen te gaan. We willen de dialoog versterken met mensen uit het veld. Die weten wat er speelt en waar problemen dreigen te ontstaan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan dealen bij de sportvelden.

4.4.2 Extra aandacht voor 18+

Jeugdwet en WMO sluiten momenteel slecht op elkaar aan, waardoor jongeren uit zicht raken. CDA wil dat er doorlopende ondersteuning wordt geboden aan deze jongeren. Er moet een centraal gemeentelijk aanspreekpunt komen, voor alle vragen rondom Jeugdwet, WMO en participatiewet. Zo vallen deze jongeren niet langer tussen wal en schip. Afspraken die regionaal worden gemaakt moeten blijven aansluiten op de lokale situatie.

4.4.3 Laagdrempelige zorg

Hulp zoeken moet makkelijk zijn. Voor zowel jongere als zorginstellingen, moet er duidelijk zijn wie wat regelt. Daar waar het kan gebruik maken van lokale aanbieders. Zorg dat het ook voor hen financieel aantrekkelijk blijft om een contract af te sluiten, zodat zij niet massaal vertrekken of alleen nog op contracten van zorgverzekeringen ingaan.

4.4.4 Respecteer professionals

CDA vindt dat de gemeente nooit op de stoel van de zorgverlener mag gaan zitten. In plaats daarvan moeten zorginstellingen vrij zijn om nieuwe dingen uit te proberen. Enig criterium is dat er één plan van aanpak komt voor een jongere en/of gezin. Zo is er duidelijkheid: voor jongere, (pleeg)gezin en zorginstellingen. Dat betekent dus **één contactpersoon per jongere of gezin**.

4.5 Kindgericht armoedebeleid

Als CDA willen we solidair zijn met mensen die op de armoedegrens leven en hen helpen met het oplossen van hun problemen. Wij willen graag dat iedereen mee kan doen. Armoede mag geen belemmerende factor zijn voor deelname aan de samenleving. Dat begint bij het gezin en de directe woonomgeving. Maar ook op school, in het bedrijfsleven en in de sport.

Daarom staat CDA voor een beleid dat er op gericht is dat iedereen die in armoede leeft, kinderen en volwassenen zo goed mogelijk in beeld te brengen. Dit doen we al en dit blijven we, als het aan het CDA ligt, ook de komende raadsperiode doen. Niet alleen door het geven van geld maar door het stimuleren van ouders om betaald werk te vinden en het op de juiste manier omgaan met geld.

Dit kan de gemeente niet alleen. CDA staat voor een **goede samenwerking met partners zoals Stichting Leergeld, Voedselbank, Weggeefhoek en Maatschappelijk Werk, het VIP, de kerken**, etc, met als doel armoede in onze gemeente in beeld te krijgen en adequaat te bestrijden. Het is van groot belang dat te allen tijde de dialoog wordt opgezocht met de mensen die in armoede leven. CDA wenst geen armoedebeleid over de hoofden van de mensen om wie het gaat.

4.5.1 Voedselbank

De voedselbank moet voor hen die er een beroep op moeten doen een tijdelijke

oplossing zijn. We onderschrijven het uitgangspunt: “Geen pakket zonder traject.” Binnen uiterlijk drie jaar moet de hulp overbodig zijn. CDA stelt voor dat de gemeentelijke subsidie voor de komende vier jaren wordt vastgesteld.

4.5.2 Stichting Leergeld

Steeds meer kinderen kunnen om financiële redenen niet meedoen aan activiteiten die voor leeftijdgenootjes heel normaal zijn. Zij staan vaak letterlijk aan de zijlijn. Leergeld wil deze kinderen mee laten doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten. Hierdoor wordt een springplank geboden waardoor zij opbloeien, kennis en vaardigheden ontwikkelen en eigenwaarde krijgen. CDA staat voor een gemeentelijke subsidie voor de komende vier jaren. Deze subsidie kan meegroeien als de vraag groter wordt omdat meer gezinnen worden bereikt.

4.5.3 Sleutelfiguren en instellingen in onze kernen

De gemeente werkt bij het uitvoeren en maken van beleid samen met mensen die weten wat er in de kernen speelt. Instellingen zoals **seniorenverenigingen, parochies en wijk- en dorpsraden**. Ook sportverenigingen worden in belangrijke mate hierbij betrokken. Voor de komende vier jaren roept CDA op tot **meer van dit soort samenwerkingsverbanden** zodat er steeds minder mensen buiten de boot vallen. Netwerkbijeenkomsten zijn belangrijk om (vrijwilligers)instellingen met elkaar te verbinden. Weet van elkaar wat je doet en leer van elkaar. Neem zaken die uit dit soort overleg voortkomen serieus als gemeente.

Zorg en Welzijn

De beste zorg is preventieve zorg. Investerings in welzijn, cultuur en sport zijn altijd goedkoper dan zorgkosten maken. CDA wil daarom samen met maatschappelijke organisaties, sportclubs en scholen zorgen voor een gezonde omgeving voor kinderen en jongeren. Voor de gemeente is hier een stimulerende en ondersteunende rol weggelegd.

5.1 Preventie

De beste zorg is preventieve zorg. Investerings in welzijn, cultuur en sport kan zorgkosten verminderen. Voorwaarde is wel dat bij alle afwegingen die worden gemaakt altijd de mens centraal staat. CDA wil daarom samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, sportclubs en scholen zorgen voor een gezonde omgeving voor jong en oud. Voor de gemeente is hier een stimulerende en ondersteunende rol weggelegd. Een goed voorbeeld is de buurtsportcoach. Deze kan samen met betrokken inwoners en organisaties activiteiten ontwikkelen voor verschillende leeftijden. Het subsidiebeleid moet hierop goed worden afgestemd.

5.1.1 Eenzaamheid

Onvrijwillige eenzaamheid is een stil probleem. Deze mensen komen niet zelf naar buiten en vragen niet zelf om contact. Eenzaamheid wordt maar op één manier opgelost, en dat is door contact. CDA wil buurtinitiatieven stimuleren, om contact te leggen en ervoor te **zorgen dat niemand alleen hoeft te zijn**. Ook voor vrijwilligers en professionals is hier een taak weggelegd: zij kunnen eenzaamheid signaleren. In samenspraak met de betrokkene kan als dat is gewenst gericht actie worden ondernomen. Een door de gemeente goed bijgehouden sociale kaart is ook hiervoor van groot belang. Weten waar je kunt aankloppen met je hulpvraag.

5.2 Persoonlijke kracht

CDA gaat uit van de persoonlijke kracht en waardigheid van mensen. Ons vertrekpunt is dat wat mensen wél kunnen, niet wat ze niet kunnen. Daar waar mensen het niet (meer) kunnen, springt de gemeente bij met maatwerk. Maatwerk dat erop gericht is dat mensen weer kunnen meedoen. Voor alles geldt dat **de gemeente duidelijk moet communiceren**. Voor inwoners die moeite hebben met de digitale weg is een fysiek inlooppunt belangrijk. Dat willen we als CDA van harte ondersteunen.

5.2.1 Laaggeletterdheid

In Nederland zijn ruim 2,5 miljoen mensen laaggeletterd. Zij hebben moeite met lezen en schrijven, en kunnen daardoor moeilijker meedoen in de samenleving. CDA wil dat deze mensen opnieuw de kans krijgen om te werken aan deze vaardigheden. Onze gemeente kan gevallen van laaggeletterdheid in samenwerking met werkgevers, het sociaal team en onderwijsinstellingen snel signaleren en aanpakken. CDA vindt dat het aanpakken van laaggeletterdheid

één van de kerntaken van de nieuwe bibliotheek moet worden: dit is bij uitstek een plaats waar veel kennis en materialen aanwezig zijn.

5.2.2 Aangenaam langer thuis wonen

Op de eerste plaats moeten er voldoende betaalbare woningen zijn . Passend bij ieders inkomen en leefsituatie. Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen, zijn op een bepaald moment aanpassingen aan het huis nodig. Met de blijverslening willen we dit als gemeente mogelijk blijven maken. Het project Wonen met Gemak is een belangrijke partner hierin. Zij kunnen op vrijwillige basis een woonscan doen en een inschatting maken van de kosten om een woning toekomstbestendig te maken. De **blijverslening en het project Wonen met Gemak** moeten beschikbaar zijn en blijven voor zowel bewoners van koop- als huurwoningen. In dit laatste geval moeten er goede afspraken worden gemaakt met de verhuurders.

5.3 Mantelzorg

5.3.1 Draagkracht

De gemeente mag niet zomaar korten op zorg als er geen redelijke constructie voor mantelzorg kan worden gegarandeerd. Buurtverpleegkundige en wijkteam moeten goed in de gaten houden dat **de mantelzorger niet overbelast** raakt. We nemen de mantelzorger te allen tijde serieus. Zij weten ten slotte het beste wat er speelt.

5.3.2 Meebeslissen

Mantelzorg is een prachtig voorbeeld van persoonlijke kracht. Wij vinden dat mantelzorgers moeten worden betrokken in de beleidsvorming. Immers, zij weten het beste wat er nodig is. Daarnaast moeten mantelzorgers worden behandeld als professionals: beslissingen van wijkteam en buurtverpleegkundige worden niet genomen zonder overleg met de mantelzorger.

5.3.3 Adempauze

Dagopvang en respijtzorg moeten goed geregeld worden, zodat mantelzorgers zo nu en dan hun dag zelf kunnen invullen. De gemeente moet hier in het bijzonder zorg voor blijven dragen, zodat de mantelzorger niet uitgeblust raakt.

5.3.4 Woningaanpassingen

Mantelzorgers moeten aanspraak kunnen maken op de blijverslening, als zij

bijvoorbeeld hun ouders in huis nemen en woningaanpassingen moeten doen.

5.3.5 Geen jongeren als mantelzorgers

Een specifieke groep die onze aandacht vereist, is die van jonge mantelzorgers. Kinderen moeten kind kunnen zijn: school, studie en vrije tijd zijn van groot belang voor een goede ontwikkeling. Mantelzorg mag hierin geen belemmerende factor zijn. CDA vindt het een **slechte ontwikkeling dat jongeren mantelzorger worden** voor ouders of een broer of zus. Gemeente, buurtverpleegkundige en wijkteam moeten hier de taken overnemen. Overschotten in de WMO-budgetten kunnen hiervoor worden ingezet.

5.4 Samenwerken met professionals

Professionele zorg moet worden gewaarborgd. Het moet goed functioneren en dicht bij de mensen staan. Een integrale aanpak is een vereiste omdat er vaak meerdere problemen spelen. Wij vinden dat de gemeente hiervoor zorg moet dragen. Een integrale aanpak betekent hier een 24-uursbereikbaarheid en korte lijnen naar huisartsen en zorgorganisaties.

CDA100: “Wij willen goed functionerende zorg dichtbij mensen.”

5.4.1 Verwarde personen

De problematiek rondom verwarde personen wordt steeds groter. De gemeente wordt hiervoor verantwoordelijk. CDA pleit voor een 24-uursopvang in onze regio. De gemeente draagt hier zorg voor. We willen met politie, GGZ, woningcorporaties en dag-en-nachtopvang een ‘actieplan verwarde personen’ opstellen, ook op het gebied van preventie. Daarnaast willen we overleg met zorgverzekeraars voor voldoende financiële middelen voor psychiatrische zorg aan huis.

5.5 Financiën

Geld voor de zorg gaat naar de zorg. Ontstaan er toch overschotten, dan worden deze in een apart innovatiefonds opgenomen.

5.5.1 Innovatiefonds

Overschotten uit de WMO kunnen deels worden ingezet voor innovaties op het gebied van zorg. Experimenten van zorgverleners kunnen uit deze gelden worden gesubsidieerd. Zo kunnen we in de toekomst voor hetzelfde geld meer zorg leveren.

5.5.2 Eigen bijdrage

Een eigen bijdrage kan helpen om de kosten in de zorg in de hand te houden. Maar een eigen bijdrage mag nooit leiden tot zorgmijding. Voor mensen met een smalle beurs moet er een **vangnet** zijn. Hierbij kijken we ook naar de middeninkomens, want die vallen altijd net buiten alle regelingen. Een inkomenstabel voor de eigen bijdrage biedt hier uitkomst: zo betalen de middeninkomens niet onevenredig meer.

5.6 Advies en ondersteuning

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert het college gevraagd en ongevraagd op het gebied van de jeugd en de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in onze gemeente. De Cliëntenraad Participatiewet adviseert het college gevraagd en ongevraagd op het gebied van arbeidsparticipatie en het armoedebeleid. Een goed functioneren van deze of vergelijkbare adviesorganen is voor onze gemeente van groot belang.

CDA vindt het van groot belang dat er voldoende **onafhankelijke cliëntondersteuners** zijn die inwoners met een zorgvraag kunnen ondersteunen bij de zogenaamde keukentafelgesprekken. De gemeente heeft de taak om mensen die een dergelijk gesprek gaan krijgen ruim op tijd op de hoogte te stellen van deze mogelijkheid.

5.7 Regeldruk in de zorg

Door de stortvloed aan formulieren en regels zien mensen vaak door de bomen het bos niet meer. CDA wil dat de regels en formulieren waar mogelijk beperkt worden en zijn opgesteld in **begrijpelijke taal, zowel voor zorgvragers als zorgaanbieders**. Website, folders, formulieren en schriftelijke correspondentie moeten toegankelijk en leesbaar zijn.

Duurzame economie

CDA legt de nadruk op duurzame economie. Duurzaam voor de hele gemeente: voor inwoners, ondernemers en de natuur. Onze gemeente schept hiervoor in belangrijke mate de randvoorwaarden. Een gezonde economische groei is van groot belang voor de werkgelegenheid in onze gemeente. De gemeente is een flexibele gesprekspartner van het Midden- en Kleinbedrijf. Regelgeving is nooit een doel op zich. Daar waar ze wringt, willen we werken aan oplossingen, samen met lokale ondernemers. CDA vindt een goede ontsluiting van de kernen van vitaal belang voor de bedrijvigheid. Een duurzame economie vertaalt zich ook naar het milieu: naar voorzichtig omgaan met het milieu en het groen in onze gemeente. We willen het toerisme in onze gemeente blijven aanjagen en stimuleren daarom initiatieven als Toerlezjoere van harte.

6.1 Ondernemerschap

Bedrijvigheid en ondernemerschap dragen bij aan de vitaliteit en de leefbaarheid van Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen. CDA kiest vanuit zijn uitgangspunt van rentmeesterschap nadrukkelijk voor het stimuleren van **sociaal ondernemerschap**, waarbij de winst van het bedrijf bijdraagt aan het geven van kansen aan mensen en aan duurzaam produceren. Voor CDA zijn familiebedrijven en MKB-bedrijven de motoren waar de samenleving op draait.

6.1.1 Beginnende ondernemers

Het CDA waardeert ondernemerschap en wil dat waar mogelijk in de verschillende bedrijfsfasen stimuleren, vooral rondom de huisvesting. Daarnaast is kennisdelen het adagium van deze tijd. Startende jonge ondernemers wisselen graag kennis uit, en delen voorzieningen. Dit om kosten te drukken, contacten te onderhouden en aanvullende diensten te kunnen verlenen. Wij willen hen ondersteunen en ondernemers stimuleren om te groeien.

CDA100: “Wij willen een ondernemende gemeente, die niet vanuit regels, maar vanuit visie en ambitie denkt.”

Wij hebben in onze gemeente veel kennis in onze verschillende ondernemersverenigingen. De ondernemersvereniging Rijen, BORijen, Gilze Onderneemt, ZLTO, Horecaondernemers, Toerlezjoere, de bedrijvenclubs Haansberg, Broekakkers en Midden-Brabant Poort, en GRIC zijn belangrijke gesprekspartners. Zij hebben de kennis in huis om beginnende ondernemers te helpen. Het binden van startende ondernemers aan onze gemeente zorgt voor continuïteit en helpt om **ons vestigingsklimaat bruisend** te houden. Dit is van groot belang voor de leefbaarheid in onze kernen, nu en in de toekomst.

6.1.2 Ondernemersfonds

Er komt, net als tijdens de afgelopen periode, een ondernemersfonds waarin door de gemeente éénmalig €100.000,- wordt gestort. Hieruit kan de gemeente initiatieven van ondernemers stimuleren. Geld dat overblijft, wordt aan het einde

van de vierjarige periode teruggestort.

6.1.3 Overkoepelende ondernemersvereniging

CDA ziet graag, dat de ondernemersverenigingen samen één overkoepelend netwerk vormen. Dit creëert onderlinge cohesie en zorgt voor betere weerbaarheid van de ondernemers. Maar wat ons betreft het allerbelangrijkste: verenigd in één organisatie kunnen ondernemers een veel grotere vuist maken naar de gemeente!

6.2 Werkgelegenheid

Niemand langdurig werkloos in Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen. Hoewel lokale overheden geen banen kunnen creëren, zijn we wel verantwoordelijk voor een goed vestigings- en investeerdersklimaat. Bestaande bedrijven moeten het gevoel hebben, dat ze goed zitten in onze gemeentes. Nieuwe bedrijven moeten de kans hebben om zich hier te vestigen. Dat zorgt voor werkgelegenheid en daar willen we de komende jaren sterk op blijven inzetten.

6.2.1 Iedereen aan het werk

Iedereen doet mee en mag zijn of haar talent inzetten en daarvoor erkenning krijgen. Wie geen betaald werk verricht, kan op andere manieren een maatschappelijke bijdrage leveren. We juichen het toe wanneer mensen in een uitkeringssituatie een tegenprestatie leveren; veel liever zien we echter, dat deze mensen gewoon weer aan het werk kunnen. Maatwerk is hier het antwoord. Duurzaam vrijwilligerswerk moet perspectief bieden op een vervolg richting betaald werk. Ruimte en aandacht voor persoonlijke groei zijn hier de sleutelwoorden.

Voor tijdelijke arbeidsplaatsen geldt dit idem. CDA begrijpt dat werkgevers zich niet altijd kunnen committeren aan arbeidsplaatsen voor onbepaalde duur. Tijdelijke arbeidsplaatsen zijn voor werkgevers daarmee uitermate geschikt om op kortere termijn tekorten op te vangen. Daartegenover staat, dat de werknemer kan werken aan ervaring en kan groeien in zijn werk. Tijdelijke arbeidsplaatsen moeten te allen tijde **perspectief bieden op vervolg**: daarom zijn ook hier ruimte en aandacht voor persoonlijke groei het devies.

CDA wil dat de gemeente hier binnen het project **Talent2Work** genoeg aandacht aan besteedt. Werkzoekenden moeten op een duurzame manier terug kunnen keren op de arbeidsmarkt.

6.2.2 Beschut werk

Er is extra aandacht nodig voor beschut werk. Binnen de gemeente moeten voldoende beschutte werkplekken zijn voor mensen die niet op de reguliere arbeidsmarkt kunnen functioneren.

6.2.3 Creatief

Wij willen creatieve vormen om mensen aan het werk te helpen ondersteunen. Wanneer iemand bijvoorbeeld een parttime baan vindt, dan kan de gemeente dit inkomen aanvullen tot bijstandsniveau. Uiteindelijk moet dit wel leiden tot zelfstandigheid. Binnen de regels willen wij blijven zoeken naar meer flexibiliteit en gemak.

6.2.4 Korte metten met fraude

Jaarlijks vinden er in Nederland tienduizenden gevallen van uitkeringsfraude plaats. Dat is onverteerbaar voor alle mensen die zich wel aan de regels houden en zij die met de premies de uitkeringen bij elkaar sparen. **Fraude is diefstal** en daar kun je niet hard genoeg tegen optreden.

Wij willen dat er meer capaciteit wordt vrijgemaakt voor het opsporen en vervolgen van profiteurs en fraudeurs. Dat kan bovendien helpen om het onderscheid tussen fraude en administratieve fouten bij uitkeringsgerechtigden te kunnen vaststellen. Bij werkelijke fraude dient vaker strafrechtelijke vervolging plaats te vinden. Van het geld proberen we elke cent terug te halen.

We gaan extra investeren in het tegengaan van fraude. Onze burgemeester treedt al jaren hard op om de vermenging van onder- en bovenwereld tegen te gaan, waarvoor hulde. Wat CDA betreft, moet hij nog harder inzetten op het aanpakken van fraude. **Zero tolerance.**

6.3 In en om de dorpen

6.3.1 Vitale dorpen

Het CDA zet in op een centraal centrumgebied in onze kernen Gilze en Rijen met een mix van wonen, werken, winkelen, uitgaan en recreëren, waarbij niet te veel wordt vastgelegd in regelgeving en meegegaan wordt met de behoeften van de bewoners. Een centrum waarin ondernemers volop mogen experimenteren om de consument belevingen en ervaringen aan te kunnen bieden. Een centrum waar mensen elkaar ontmoeten en samen iets kunnen beleven.

Het CDA is van mening dat centralisatie van detailhandel op meerdere plekken in een dorp of stad versterkend werkt voor de lokale economie. Verkopen aan huis in de agrarische sector is van meerwaarde voor een aantal bedrijven.

6.3.2 Recreatie

Er zijn de afgelopen jaren **grote stappen** gezet om onze gemeente op de toeristische kaart te zetten. Belanghebbenden hebben zich verenigd in **Toerlezjoere**. Die organisatie staat inmiddels duidelijk op de kaart. De volgende stap is om samen met Toerlezjoere regionaal na te denken over een toekomstvisie, die recht doet aan de inwoners, geschiedenis en natuur in onze gemeente.

Een stabiele toeristische sector is erg belangrijk voor de economie van onze gemeente. Korte lijntjes en een flexibele houding van de gemeente zijn hier het devies.

6.4 Ruimte geven

6.4.1 Omgevingswet

Wanneer de nieuwe omgevingswet er is, versimpelen een hoop regels op het gebied van ruimtelijke projecten. Voor CDA is de omgevingswet een perfecte kans om een toekomstvisie voor onze kernen op te stellen. Daarmee is de betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij het opstellen van deze visie cruciaal. Wij willen specifiek aandacht besteden aan belemmeringen die ondernemers ervaren. Regels staan a priori ten dienste aan de samenleving. Waar ze knellen, moeten we zoeken naar oplossingen. De Crisis- en Herstelwet maakt het aanpassen van bestaande regels nu al mogelijk. Daarvan willen we gebruik blijven maken.

Ontwikkeling en innovatie kunnen niet zonder experimenten. Alleen door trial and error kom je er uiteindelijk achter wat werkt en niet. Regels uit de ruimtelijke ordening zitten dan soms in de weg. CDA is voorstander van het **creatief toepassen van regels**, waar flexibel ondernemerschap daarom vraagt. Dit is in het economisch belang van onze gemeente.

6.4.2 Laboratorium buitengebied Molenschot

Vooruitlopend op de Omgevingswet is de gemeente bezig om voor het buitengebied Molenschot een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te

stellen. Zo hoeft een andere invulling aan de bestemming niet per se meer via de gemeente. In het verbrede bestemmingsplan worden namelijk alle mogelijke bestemmingen opgenomen. Dit zorgt voor flexibiliteit en bespaart kosten voor inwoners en gemeente. CDA vindt deze verlaging van de regeldruk zeer wenselijk. We willen dit de komende raadsperiode ook op andere locaties verwezenlijken.

6.4.3 Land- en tuinbouw

Het CDA streeft naar gezonde balans tussen natuur, land- en tuinbouw en recreatie waarbij de **belangen van de primaire land- en tuinbouw voorop** staan. Landbouwers zijn ook de groenbeheerders van ons land. Het groene, weidse landschap draagt op allerlei manieren bij aan het welzijn en het geluk van mensen, en daarmee aan de omgevingskwaliteit waar Nederland geliefd voor is. Ingrijpen in dit landschap is vaak onomkeerbaar, en moet dus zorgvuldig worden overwogen. Met name geldt dit de teruggave van landbouwgrond aan de natuur.

Gezien de te verwachten ontwikkelingen in de agrarische sector, is het waarschijnlijk dat ook in de komende raadsperiode een aantal agrarische bedrijven wordt beëindigd. Binnen nadere kaders is CDA Gilze en Rijen er voorstander van om de vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) een niet-agrarische vervolgbestemming te geven, bij voorkeur lease. CDA wil dat bij de uitvoering van het VAB-beleid de landelijke uitstraling van de gebouwen

en de omgeving behouden blijft. Nieuwe functies kunnen worden toegelaten, afhankelijk van de situering in het landschap. De blijvende landbouwbedrijven mogen door het VAB-beleid niet in hun bedrijfsontwikkeling worden belemmerd.

6.4.4 Natuur

De provincie maakt in de komende jaren geld over naar de gemeente voor Gilze Zuid-West (Ruimte voor Ruimte). Het geld is bedoeld voor onder meer landschapsinrichting en biedt onzes inziens **kansen voor grotere biodiversiteit en waterberging**. Daarnaast zou dit goed aansluiten bij de geplande landschapscamping en een ommetje, fietsroute of andere toeristische invullen. De Wouwerbeek is een mogelijke bestemming voor een deel van dit geld.

6.4.5 Omgevingskwaliteit koesteren

Het CDA zet in op versterking van de landbouwstructuur en de kwaliteit van de groene ruimte. Verlies en versnippering van landbouwgrond moeten zo mogelijk worden voorkomen, aan natuurdoelen moet zo veel mogelijk samen met agrarische ondernemers worden gewerkt bij realisatie en onderhoud. Medewerking voor ruil of verkoop van betrokken eigenaren is nodig.

CDA100: “Wij willen één duidelijk bestemmingsplan voor het buitengebied, dat rekening houdt met de belangen van boeren, tuinders en de toeristische sector. En met aandacht voor familiebedrijven.”

Voor de levensvatbaarheid van de landbouw is het belangrijk ruimte te bieden aan nevenactiviteiten van boeren, zodat zij het landschap kunnen blijven beheren en voedsel kunnen produceren. We gaan samen met de eigenaar actief aan de slag met vrijkomende bebouwing, zoals leegkomende stallen, om ruimte te bieden aan een nieuwe bestemming.

We willen meewerken aan nieuwe bouwvormen bij agrarische bedrijven en op maat bezien of bedrijfswoningen nodig zijn voor de bedrijfsactiviteiten. Zonne-energie is hard nodig om de transitie te maken naar duurzame energie. Het CDA vindt het echter moeilijk uit te leggen als er zonneweides kunnen komen op landbouwgrond, terwijl daken van naastgelegen schuren nog leeg zijn. Verbreding van de landbouw d.m.v. toerisme, huis aan huis verkoop en kleinschalige niet agrarische bestemming draagt bij om de criminalisering van het platteland tegen te gaan.

6.5 Regionale economische samenwerking

Er zijn veel dingen die we in onze eigen gemeente kunnen regelen. Vanuit het CDA-beginsel van subsidiariteit zoeken we altijd naar de laagste bestuurslaag waarop iets geregeld kan worden. Soms hoort daar ook bij, dat je accepteert dat je iets als gemeente niet zelf kunt. Wij gaan dan natuurlijk niet bij de pakken neerzitten. Want wat één gemeente niet kan, kunnen meerdere gemeentes wel! CDA wil daar waar nodig **actief samenwerken met buurgemeenten**, om samen dingen gedaan te krijgen die alleen niet zouden lukken. Onze economie is geen eiland; vanuit dat inzicht wil CDA samen met buurgemeenten werken aan een stabiele en gezonde regionale economie.

6.5.1 Gezamenlijke visie

We gaan met ondernemers en het onderwijs in gesprek om een gezamenlijke visie op de regionale economie te ontwikkelen. Visie en ambitie zijn hier kernwoorden. CDA wil de regionale economie naar een hoger plan brengen. Zo willen we in samenwerking met de gemeente Tilburg en het ministerie van Defensie naar een verdere doorontwikkeling van Gate2. Op de drie speerpunten educatie, innovatie en simulatie willen we regionaal inzetten.

Binnen Midpoint Brabant, het economische samenwerkingsprogramma van regio Hart van Brabant, willen wij blijven inzetten op ontwikkelingen rond de thema's logistiek, leisure, smart industry en zorg. Als Midpoint Brabant hebben we een veel grotere economische slagkracht dan als losse gemeentes, dus deze samenwerking wil CDA blijven koesteren.

6.5.2 Aerospace cluster Midden- en West-Brabant

Midpoint Brabant is een belangrijke gesprekspartner als het gaat om de lokale en regionale economie. CDA wil nauwere samenwerking van Gate2 en Midpoint Brabant met Aviolanda in Woensdrecht en Breda International Airport. De

visie is om te komen tot een gemeenschappelijk Brabants aerospace cluster. Zo'n samenwerkingsverband zou, samen met de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij, in staat zijn om te komen tot sectorale internationale acquisitie. Grote projecten – die de organisaties los niet binnen kunnen halen – zijn in zo'n aerospace cluster binnen handbereik. Zo halen we de hightech industrie naar onze regio. Een geweldige impuls voor onze regionale economie.

6.6 Vakonderwijs

Sinds 2011 is het aantal instromende leerlingen in een beroepsopleiding gehalveerd. Dit terwijl het bedrijfsleven staat te springen om goede vaklui. Deze tendens leidt op termijn tot grote tekorten, ook binnen onze gemeente. Een progressief beleid is hier op z'n plaats. De gemeente moet de spil zijn tussen het lokale bedrijfsleven, de basisscholen en vervolgoopleidingen om een dialoog op gang te brengen. Om te laten zien, wat het beroepsonderwijs allemaal te bieden heeft en waarom het een goede keuze is. Dat is goed, voor bedrijven, gemeente en bovenal, voor de kinderen zelf.

Wij willen het vakonderwijs al op de basisschool versterken, door bijvoorbeeld een **jaarlijkse bedrijvendag of projecten samen met bedrijven**. De gemeente moet hiertoe een aanzet geven: aan ondernemers en onderwijs de uitdaging om hier concreet inhoud aan te geven. Het dalende aantal leerlingen is een breed maatschappelijk probleem, dat alleen kan worden opgelost door een integrale aanpak van ondernemers, overheden en onderwijs.

6.7 Infrastructuur

Bedrijven richten zich op plekken die goed bereikbaar zijn. Daarom hoort bij een gezonde lokale economie een goede infrastructuur. Goede ontsluiting van de kernen is daarnaast van essentieel belang voor het borgen van de leefbaarheid.

6.7.1 A58

Wie dagelijks over de A58 rijdt weet, dat daar werk aan de winkel is. De rechter rijstrook kan inmiddels wel een vrachtwagenbaan genoemd kan worden. Op het hele traject van Breda tot Best staat het om de haverklap vast. Dit zet een rem op de economische groei van onze regio en daar moet wat aan gedaan worden. In 2019 wordt het tracébesluit genomen, waarna in 2020 de werkzaamheden zullen starten. CDA Gilze en Rijen zal er in regionaal verband bovenop blijven zitten, want vertragingen in welke fase dan ook, zijn slecht voor onze lokale en regionale economie.

6.7.2 Treinstation

Ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de spoorzone, moet er een tweede ontsluiting aan de zuidkant van het station komen. De huidige route, waarbij je helemaal om het station heen moet en twee spoorwegovergangen moet oversteken, zet een rem op de ontwikkeling van de spoorzone. Afsluiting van de spoorwegovergang op de Julianastraat voor enige vorm van vervoer is voor CDA Gilze en Rijen onbespreekbaar.

CDA100: “Wij willen levendige kernen die goed bereikbaar zijn.”

Hoewel het nu nog ver weg lijkt, zou station Gilze-Rijen in de toekomst onder druk kunnen komen staan. De oprukkende Reeshof zou er op termijn voor kunnen zorgen, dat daar een tweede station nodig is. Dat zou dan zo dichtbij Rijen komen te liggen, dat Prorail en NS wellicht in overweging nemen station Gilze-Rijen te sluiten. Hier moet de gemeente te allen tijde alert op blijven, want het behoud van het station is van groot belang voor de leefbaarheid van onze gemeente.

6.7.3 Ondertunneling Vijf Eikenweg

Om het verkeer richting en het verkeer uit de richting van Oosterhout te kunnen verwerken, moet de Vijf Eikenweg ondertunneld worden. Dat zorgt voor een betere ontsluiting richting de Rijksweg (N282) en voorkomt filevorming aan de westkant van Rijen.

6.7.4 Oplaadpunten voor fietsen

Elektrisch fietsen maakt een enorme opmars. Als duurzaam alternatief voor auto's op afstanden waar gewone fietsen geen optie meer zijn, is CDA hier voorstander van. We willen in de gemeente voldoende oplaadpunten voor deze fietsen. We willen daarnaast dat er samen met Toerlezoere wordt nagedacht over strategische laadpunten voor fietsen op toeristische punten, om een verdere impuls te geven aan het toerisme in onze gemeente.

6.7.5 Digitale infrastructuur

Goede bereikbaarheid is tegenwoordig natuurlijk niet alleen meer een wegenkundig probleem. Met de aanleg van glasvezel in grote delen van de gemeente, zijn hierin de afgelopen jaren flinke stappen gezet. De digitale infrastructuur – zowel via de (glasvezel)kabel als door de ether – is ontzettend belangrijk. CDA staat voor goede digitale bereikbaarheid in de hele gemeente, dus ook in het buitengebied.

CDA wil gratis wifi op veel bezochte plaatsen in onze gemeente, zoals het station, winkelcentrum en culturele centra.

6.8 Duurzame gemeentefinanciën

Een duurzame economie vraagt om solide overheidsfinanciën, lagere lasten en een eerlijk en overzichtelijk belastingstelsel. Een solide toekomst is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Het grootste gedeelte van de gemeentebegroting bestaat uit geld via de Rijksoverheid. Slechts een beperkt aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. Gemeente Gilze en Rijen hoort al jaren bij de 25% goedkoopste gemeentes voor de inwoners. Daarnaast zijn de financiën netjes op orde.

6.8.1 Goedkope gemeente

Inzet van CDA is om ook de komende vier jaar te blijven behoren tot de 25% goedkoopste gemeentes. Uitgangspunten voor het financieel beleid zijn voor ons: zorgvuldigheid, spaarzaamheid en bovenal transparantie. Er is niets

geheim aan de uitgaven van de gemeente. Op de gemeentewebsite wordt duidelijk beschreven waar geld aan wordt besteed.

De gemeente moet voldoende weerstandvermogen houden. De hoogte van de gemeentelijke uitgaven en investeringen vormt geen doel op zich. Als alles goed geregeld is en er blijft geld over, dan smijten we dat niet alsnog over de balk. Er moeten daarnaast voldoende reserves aangelegd worden om in de toekomst te voorziene lasten te dekken.

CDA100: “Wij willen onderzoek naar een herindeling van Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen.”

De gemeente stelt in haar beleid de belangen van inwoners voorop. Grondexploitatie, door middel van het bouwen van woningen of het verkopen van grond, mag niet bedoeld zijn om de begroting sluitend te krijgen.

6.8.2 Bestuurlijke fusie ABG

De gemeentelijke samenwerking tussen Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen is sinds de ambtelijke fusie al groot. CDA is van overtuiging, dat een verdere samenwerking belangrijk is om zo efficiënt, goedkoop en inwonergegericht mogelijk te werken. We sturen daarom aan op een haalbaarheidsonderzoek over een eventuele bestuurlijke fusie met Alphen-Chaam en Baarle-Nassau.

Energietransitie

7.1 Ambitie

CDA neemt op lokaal niveau verantwoordelijkheid tegen de klimaatverandering. We onderschrijven Europese doelstellingen uit Klimaatakkoord van Parijs (2016) en de landelijke doelstellingen van de Sociaal-Economische Raad (2013), geformuleerd in het Nationale Energieakkoord. We willen meewerken om de temperatuur wereldwijd niet meer dan 1,5 tot 2 graden te laten stijgen. Op lokaal niveau willen wij dat de **energieconsumptie jaarlijks met 1,5% daalt**. In 2020 wordt daarnaast 14% van onze energie duurzaam opgewekt.

CDA beseft dat dit een enorme ambitie is. Een ambitie die onhaalbaar is zonder draagvlak uit de gemeenschap. CDA wil daarom voortvarend aan de slag om de klimaatdoelstellingen te halen. De gemeente moet hiervoor actief in gesprek met bedrijven en inwoners. Want alleen met **draagvlak uit Gilze, Hulten, Molenschot en Rijen**, kunnen we ons energieverbruik reduceren. De gemeente heeft hier natuurlijk wel een voorbeeldfunctie, of het nu gaat om energieneutraal bouwen of de CO₂-afdruk van het vervoer dat we gebruiken.

7.2 Gebouwde omgeving

De gehele gebouwde omgeving mag vanaf 2050 geen gas meer gebruiken om gebouwen te verwarmen. Dit betekent een systeemverandering voor de energie-infrastructuur in het openbaar gebied, maar ook voor de verwarmingssystemen in woningen en bedrijven. Deze moeten grootschalig worden aangepast. In de komende periode wordt samen met Enexis een analyse uitgevoerd om te bepalen welke types energie in welke wijken geschikt en betaalbaar zijn. Worden woningen in 2050 volledig elektrisch verwarmd, met biogas of worden woningen aangesloten op nieuwe warmtenetten? Door hier in een vroeg stadium aandacht aan te besteden, kunnen inwoners en bedrijven weloverwogen keuzes maken bij grote verbouwingen.

Tegelijkertijd zal nadrukkelijker worden ingezet op het verduurzamen van de gebouwen. Met de woningbouwcorporatie komen ambitieuze afspraken om een groot deel van het vastgoed naar label B of energieneutraal te brengen. Er wordt de komende vier jaar **structureel ingezet op de verduurzaming** van particuliere woningen. Enerzijds om het bewustzijn te vergroten, anderzijds om concrete energiebesparende maatregelen doorgevoerd te krijgen.

We hebben de ambitie dat bedrijven worden verduurzaamd. Daarnaast wordt ons eigen maatschappelijk vastgoed bij renovaties verder energetisch verbeterd,

zodat ze aan het eind van de periode voldoen aan de wet milieubeheer. Nieuwbouwprojecten mogen alleen nog worden gerealiseerd als deze gasloos zijn.

7.3 Energieopwekking

Om invulling te geven aan de doelstelling van 14% duurzame energieopwekking in 2020, wordt een analyse gemaakt van alle mogelijkheden waar energie in de gemeente Gilze en Rijen kan worden opgewekt. Zoveel mogelijk dakeigenaren worden benaderd. Ook wordt gekeken of enkele braakliggende percelen of weilanden in het buitengebied beschikbaar kunnen komen voor zonnepanelen. Tevens zal, in regionaal overleg, worden bepaald of gezamenlijk projecten op het gebied van riothermie, biovergassing of andere vormen van energieopwekking opgestart kunnen worden.

Wind- en zonne-energie hebben hoge rendementen. Dit geldt gaat wat ons betreft voor een deel naar ontwikkeling en innovatie, om de verduurzaming te blijven stimuleren. Als het aan CDA ligt, vloeit een deel ook direct terug naar de inwoners van onze gemeente. Bijvoorbeeld door een **lagere energierekening** of investeringen in de lokale gemeenschap. CDA wil zoveel mogelijk van deze rendementen in haar eigen gemeenschap terecht laten komen. In de komende periode gaan we er nadrukkelijk op inzetten om het beleid binnen de gemeente hierop aan te passen.

7.4 Samen met lokale partners

De gemeente kan het goede voorbeeld geven, maar is grotendeels afhankelijk van andere partijen uit haar gemeente. Daarom zal de goede samenwerking met Energie Gilze Rijen en het GRIC worden voortgezet. De lokale energie coöperatie zal bij activiteiten door de gemeente worden ondersteund. CDA wil zoveel mogelijk **maatschappelijk draagvlak** voor de energietransitie. Daarom moet de gemeente op zoek naar nieuwe, nog niet benaderde, partijen binnen onze gemeente.

Door hen nu bij besluitvorming te betrekken, voorkomen we problemen in de toekomst. Meer dan nu zal moeten worden opgetrokken met gemeenten in de regio om gezamenlijk projecten op te pakken, subsidies binnen te halen en kennis en ervaringen te delen. De regionale energiestrategie zal hiervoor de leidraad zijn. Daarnaast willen wij vooral aansluiten bij initiatieven van bewoners, instellingen en ondernemers, en hen de ruimte bieden.

Met de Midden-Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij voor Energie en Duurzaamheid (MOED) worden concrete afspraken gemaakt over de projecten die in Gilze en Rijen worden ontwikkeld.

7.5 Financiën

De ambities die zowel door Europa en het rijk bij de gemeenten zijn neergelegd, zijn groot. De impact voor bewoners en bedrijven is enorm. Gilze en Rijen heeft de afgelopen periode al echt **werk gemaakt van het verduurzamen** van haar gemeente. Dit wil zij blijven doen. Daarom zal de ambtelijke capaciteit voor duurzaamheidsvraagstukken de komende vier jaar worden vergroot naar 1 fte per jaar en wordt voorgesteld om circa €500.000,- uitvoeringsbudget voor de gehele periode beschikbaar te stellen.

Ook wordt gekeken of leges en de WOZ kunnen worden vergroend, door bijvoorbeeld geen bouwleges te vragen bij duurzame investeringen of het energielabel te koppelen aan de WOZ-belasting.

Colofon

Onder verantwoordelijkheid van het bestuur
van de gemeentelijke CDA-afdeling Gilze en
Rijen opgesteld door de programcommissie:

Alwijn ten Cate
Jens Peter Frankemölle
Bert Rops
Ton Sprangers

De uiteindelijke tekst van het verkiezingspro-
gramma is vastgesteld door de leden van de
gemeentelijke CDA-afdeling Gilze en Rijen in
de algemene ledenvergadering op
12 december 2017

Beeld en opmaak door Jens Peter Frankemölle
CDA-bestuurslid - PR & Communicatie
E j.p.k.w.frankemolle@student.tue.nl
T +31 6 19 68 77 03